7753

KWESTIONARIUSZ

dla rozwiązania obozu - "więźnia" - zesłańca w Z.S.S.R.

1. Dane osobiste /imię, nazwisko, stopień, wiek, zawód i stan cywilny/ — Niżałowski Mieczysław ur. w 1902 r. zawód: oficer P.P. kierownik w Komisarjacie w Wilnie

2. Data i okoliczności zaaresztowania. — Na mnie wraz ze zostałem zwolniony z obozu w Litwie /Kalwarja/ i sam w Wilnie - przed aresztowaniem dnia 13 lipca wybrałem się w puszczy rudnickiej w m-ce zamieszkałem zostałem aresztowany w Wilnie w linie zbiorowej

3. Nazwa obozu /-więzienia, miejsca przymusowych robot /— Przebywałem w więzieniu 9 miesięcy w Wilnie (Łukiszki) gdzie po 9 miesiącach całe polskie odbyłem mi wyrok 8 lat ciężkich robót i przewieziono mnie do Nowduba - nad molochem Kara-Dyk —

4. Opis obozu, więzienia i t.p. /Teren, budynki, warunki mieszkaniowe, higjena/ — Obóz w którym przebywałem położony był w głuchej dzikiej, okolicy, obwarowane całkowicie pustynnym kolczastym mieszkaniowe były to szopy drewniane, w którym znajdowały się dwu-piętrowe prycze zbudowane z odpadków desek jednej dzielnicy pościeli - warunki higjeniczne odrażające, powietrzu nie po przyjściu z pracy, aż nie wchodziłem wszystko w stanowisko tylko pocztu ubrania, układania się do snu, zawsze było bardzo duże tłoczno było w dzielnicy lecz bez możliwości przechowania ubrań

5. Ilość jeńców, więźniów, zesłańców. /Narodowość, kategoria przestępstw, poziom umysłowy i moralny, wzajemne stosunki itd/ — Skład jeńców - byli tam przedstawiciele całej Polski Rosjanie, Polacy, Żydzi, Litwini, Żydzi, Ukraińcy i t.p. Rozjechali elementów z przedwojennej Polski byli to przedstawiciele wszystkich warstw społecznych, przede wszystkim inteligencji rzeczywistej w procesie tworzenia Duchowieństwa - ci zostali o dużym poziomie umysłowym, moralność moralna strona była w upadku, na skutek przebywania w tych strasznych warunkach przez okres 10-15 lat. Stosunek wzajemny wśród inteligencji dobry - stosunek stosunek świetlany do inteligencji - wstręt - wzgardzany.

6. Życie w obozie, więzieniu i t.p. /Rozkład przeciętnego dnia, warunki pracy, normy, wynagrodzenie, wyżywienie, ubranie, życie koleżeńskie i kulturalne itd/ — Życie w obozie - 12 godz. ciężkiej pracy w dobry wynagrodzenie wynosiło - 60 kop na dekadę, warunki w ile w czasie całej dekady otrzymał na zakładnik 3 III Rolle. Wyżywienie fatalne, /kasza i ryba/ ubranie resztki pozostałe, wszystko przedmiotów i dziurawe - buty wydawano /ceruje/ z opon samochodowych, życie koleżeńskie jak też kulturalnego zupełnie nie było. Była to walka o byt w przyszłość - lepsza dla Polaków —

7. Stosunek władz NKWD do Polaków. /Sposób badania, tortury, kary, propaganda komunistyczna, informacje o Polsce itd/ — W czasie śledztwa w badaniu wstępnym, przede wszystkim proponowali mi pracę na rzecz NKWD - propozycje jako pracownik, i jedynie - chcącym wzamian wolności, ułaskawienie, wynagrodzenie itp. niedawno o wszystkich wiadomości jako oficera polskiego punktu. - Badanie odbyło się tylko w ciągu 3 dni przez okres miesięcy - proces nieludzkiego stosowania metodami stosowania w stosunku do mnie.

8. Pomoc lekarska, szpitale, śmiertelnictwo 6 miesięcy /wymienić nazwiska zmarłych/ — Pomoc lekarska w więzieniu nie istniała w obozie Nowduba, byli lekarze żydzi z kategorji zesłańców, chcąc wyrobić sobie pewne stosunki wobec polityki wyżej NKWD - ale ogólnie trudno określić - pomocy lekarskiej zupełnie nie było - chorzy ciężko niedożywiani wynosiło do tak zwanego /Sangorodka/ jako tam była śmiertelność - nie wiem —

9. Czy i jaka była łączność z krajem i rodziną? — Żadnej absolutnie łączności —

10. Kiedy został/a/ zwolniony/a/? i w jaki sposób dostał/a/ się do Armii? — Na skutek amnestji zostałem zwolniony 19 września 1941 r. wraz po miesięcznej podróży z północy w najstraszniejszych warunkach, bez pieniędzy i bez środków żywności i w stroju jeńca - inteligencji ubrania - przyjechałem do Taszkentu gdzie zatrzymałem do tworzenia się Polskiej Armii —

Niżałowski